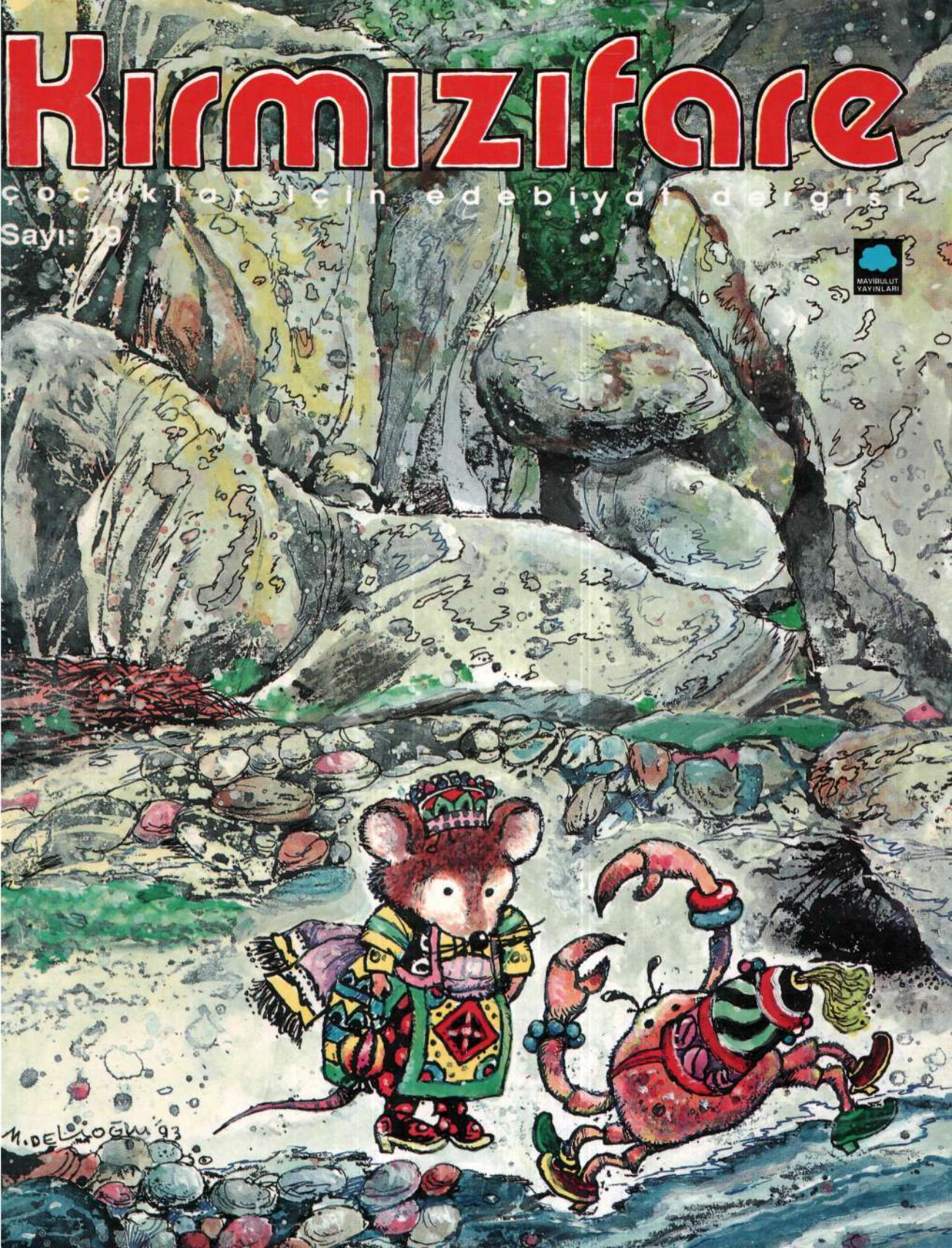

KIRMIZIFARE

çocuklar için edebiyat dergisi

Sayı: 79

Kırmızıfare Çocuklar İçin Edebiyat Dergisi 1739 sayılı
"Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 55. maddesi gereğince
incelenmiş, eğitim ve öğretim açısından 24 Aralık 1990
tarihli, 2328 sayılı Tebliğler Dergisi'nde okullara tavsiye
edilmiştir.

Kırmızıfare

çocuklar için edebiyat dergisi

Sayı: 19

Mayıs 1993

Sahibi ve Sorumlu Müdürü: Fatih Erdoğan

MAVİBULUT YAYINLARI
YeniçarşıCd. 33/2 Ferah Apt. D.4
80060 Galatasaray istanbul
Tel: 252 63 75-76 Faks: 244 08 60

Kapak renk ayrımı: Kombi Grafik (518 18 32)
iç filmler: Reprograf (511 38 26)
Baskı: Ayhan Matbaacılık (Tel: 518 24 14)

Aylık dergi. Fiyatı: 15.000 TL.
Yıllık abone bedeli:
Yıllık 12 sayı: 150.000 TL.
Taahhütlü: 198.000 TL
Yurtdışı: DM 70 (Uçakla: DM 95)

Kırmızıfare dergisi aboneliği için posta çeki ile 127469 no.lu hesaba abone
bedelinin yatırılması ve alındı ya da fotokopisinin gönderilmesi yeterli olacaktır.

Kapak: **Mustafa Delioğlu**

Merhaba!

Kırmızıfare'nizin Türkiye'nin her tarafına gittiğini biliyor muydunuz? Kültür Bakanlığı'mıza bağlı **Kütüphaneler Genel Müdürlüğü**'nün kararıyla, Kırmızıfare geçen yıl bütün halk ve  ocuk kütüphanelerine gönderilmişti. Kütüphaneler için aboneliğin bu yıl da sürüp sürmeyeceği konusundaki kararın bu yıl biraz geciktiğini sizlere anlatmıştık. Geçtiğimiz günlerde yanındaki kardeşlerimize edebiyat ve okuma zevki taşıyacak. Unutmayın, Kırmızıfare'yi satın almadan ya da abone olmadan da okuyabilirsiniz. Bunun için yapacağınız tek şey kentinizdeki, kasabanızdaki İl Halk, veya İlçe Halk Kütüphanesi'ne gitmek. Görevliler size Kırmızıfare'yi vermekten mutluluk duyacaklardır.

Edebiyat dolu günler dileriz,

Kırmızıfare

İçindekiler

Masalçı Amca	Kemalettin Kani Güngör 3
Bayan Tutu Modaya Uyuyor	Melek Güngör 4
Televizyoncu Ali	Gülçin Alpöge 13
Fındıkfaresi	19
Onu Seviyorum (9)	Fatih Erdoğan 23
Yaşamlar	Serhan Sernikli 24
Anahtar	Carlo Manzoni 27
Bu Güzel Havada	Refik Durbaş 30
Ama Dünya Dönüyor	Isaac Asimov 32
İpucu Bizden Çözümü Sizden	Turan Yüksel 38
Bir Kitap Bir Yazar	40

(Resim: Huseyin Morova)

MASALCI AMCA

Bir masalcı amcam vardı
Dilinden ballar akardı.
Neşeli, hep güler yüzlü
Gelir geceli gündüzlü,
Söylerdi hep bana masallar
Güller, altın portakallar
Dünya güzeli eceler.
Yiğide zor bilmeceler
Birbirinden güzel şeyler
Anlatırdı daha neler.

Uzun karanlık geceler,
Gece dolaşan cüceler.
Devlerle cinler, periler,
Herkese korku verirler.
Bizler ürküp irkilince,
O da eğlenir keyfince.
Derdi: "Sakin inanmayın,
Her söylenene kanmayın"

Enikonu masal işte
Ama masalsız kalmayın.

Kemalettin Kani Güngör

BAYAN TUTU MODAYA UYUYOR

Melek Güngör

4

BAYAN TARLA FARESİ Tutu, ıkmiş olduğu bahar sabahı gezesinin sonunda, her zaman merak ettiği deniz kıyısına uğramakta bir sakınca görmemişti. Yağmur henüz dinmiş olduğu için etrafta onu bir lokmada yutacak hiçbir hayvan bulunmuyordu. Yine

de gelecek tehlikelerden sakınmak üzere etrafı şöyle bir kolaçan etti. G rd ğu her şeye büyük bir merakla bakıyordu. O güne kadar hiç rastlamadığı ıslak kumları inceliyor, birkaç adım ötede nazlı nazlı sallanan kocaman denize de ürkek bakışlar fırlatıyordu. Tam

incelemesini bitirmiş geri dönüyordu ki kumun üzerinde birkaç küçük deliğe gözü çarptı. "Ne olabilir bunlar acaba?" diye düşündü, "bizim evlerimize de pek benzemiyor. Sanki birisi tarafından bir şeyle delinmiş gibiler." Tam bunları düşünürken oldukça iri bir yengeç bu oluğa benzer delikten çıktı ve yan yan yürüyerek uzaklaştı. Tarla faresinin merakı iyice artmıştı, başka yengeç de var mı diye deliğe yaklaşıp içeriyi gözlemeye başladı. Bu sırada, acele işi varmış gibi yan yan uzaklaşmış olan yengeç geriye döndü. Yuvasının, o güne kadar görmediği bir kara hayvanınca böylesine incelenmesi biraz canını sıkmıştı.

"Bir şey mi arıyorsunuz?" diye sordu sıkıntıyla.

"Oh, affedersiniz," diye cevap verdi tarla faresi, "sizi üzmemek ve yuvanızı bozmak değil amacım inanın bana. Ben yalnızca, bu kocaman su ve onun etrafında yaşayan canlıları merak etmiştim, o kadar."

"Öyle mi!" dedi yengeç, "demek yalnızca bir ziyaretçisiniz. O halde kendimi

tanıtayım size, benim adım Pava. Buradaki tüm yengeçlerin lideri sayılırım. Ben kiminle tanışıyorum acaba?"

Tarla faresi yengecin nazik yaklaşımından oldukça memnun, "Ah, kendimi takdim etmeyi unutmuşum, özür dilerim," dedi, "benim adım da Tutu. Bütün akrabalarım la birlikte, yakındaki bir tarlada yaşıyorum."

Böylece arkadaş olan Bayan Yengeç Pava ile Bayan Tarla Faresi Tutu uzun süre birbirlerine yaşadıkları yerlerin özelliklerini anlattılar. Bayan Tutu denizde yaşayan canlılar konusunda epey şey öğrenmişti. Balıkların sudan çıkmadıklarını, bazı deniz canlılarının kirpi gibi okları olduğunu, bazılarının da midye denen kabuklar içerisinde yaşadığını artık biliyordu. Tekrar görüşmek üzere birbirlerine söz verip ayrılırken Bayan Tutu tüm bu canlıların hep yengeç gibi yan yan yürüyüp yürümediğini sordu. Bayan Yengeç Pava biraz alınmıştı buna doğrusu. Ama pek belli etmek istemedi. "Yoo, tatlım," dedi tarla faresini süzerek, "bu yürüyüş

sadece biz yengeçlere tanınan bir ayrıcalıktır. Doğrusu pek kimse beceremez bunu. Yürüyüşümüz tüm dünyada çok beğenilir."

"Bana da öğretir misiniz böyle yürümeyi," diye yalvardı Bayan Tarla Faresi Tutu, "lütfen, ne olur!"

"Peki, madem o kadar çok istiyorsunuz, sizin de bunu öğrenmenizde bir sakınca yok," diyen yengeç, yan yan yürümenin inceliklerini Bayan Tu tu'ya öğretmeye başladı. Bayan Tutu yan yan yürümekte çok zorluk çekiyor ve fazla bir şey öğrenemiyordu

ama, bu harika yürüyüşü öğrenip yuvasına öyle gitmeye kararlıydı. Sabırla çalışmasını sürdürdü. Sonunda Bayan Yengeç'in öğretme becerisi ve kendi gösterdiği azim sayesinde artık o da yan yan yürümeyi başarmıştı. Bayan Yengeç Pava çok sevindi bu işe. Tüm diğer arkadaşlarını çağırdı ve kumsal boyunca Bayan Tarla Faresi Tutu ile birlikte dans edip yürüdüler. Daha sonra tarla faresi, yengeçten öğrendiği bu yan yan yürüyüşü oturmakta olduğu tarladaki diğer akrabalarına öğretmek üzere, yan yan yürüyerek evine

döndü. Bayan Tarla Faresi Tutu yaşadığı tarlada sözü oldukça geçen biriydi. Zaten birçok tarla faresi onun çocuğu, kuzeni, kardeşi veya başka bir akrabası oluyordu. Onun yan yan yürüyerek zorlukla tarlaya gelişini biraz merak biraz da üzüntüyle seyrettiler. Çocukları koşarak yanına gelmişti. Büyük kızı, "Anneciğim bir şey mi oldu size. Yoksa bir hayvanın saldırısına mı uğradınız?" dedi gözyaşlarını tutamayarak. "Yoo!" dedi Bayan Tarla Faresi Tutu, "nereden de çıkardın böyle bir şeyi? Ben sadece, deniz kıyısında yaşayan ve bu

sabah çok iyi dostluk kurduğum Bayan Yengeç Pava'nın bana öğretmiş olduğu harika bir yürüyüş biçimini deniyorum. Böyle yan yan yürümek önemli bir ayrıcalıktır. Bunu başarabilmek için ne kadar çalıştım bir bilseniz!"

"Ayrıcalık mı?" diye sordu tüm fareler hep birlikte, "o halde biz de öğrenmeliyiz bunu. Bayan Tutu, lütfen yengeçten öğrendiğin bu yürüyüş biçimini bize de

öğret." "H m m! Bu biraz zor olacak, zira yetenek ve zekâ isteyen bir beceri bu. Ama gene de hepinize öğretmeye çalışacağım," dedi Bayan Tarla Faresi Tutu.

Böylece büyük bir tarla olan yaşadıkları yerin tüm fareleri. Bayan Tarla Faresi Tutu'nun açmış olduğu okulda yan yan yürüme dersleri almaya başladı. Bayan Tutu büyük bir sabırla bu yürüyüşü öğretmeye çalışıyordu. Artık tarlalarında sürekli, "Olmuyor

kuzen Pata, daha dikkatli olmalısın," veya "Oğlum Dumo sana kaç defa söyledim ayaklarını hep yana doğru açacağını," diyen Bayan Tutu'nun sesi duyuluyordu. Neyse, sonunda biri dışında diğer tüm fareler, deniz kıyısında yaşayan Bayan Yengeç Pava gibi yan yan yürümeyi başardı. Böyle yürümek aslında çok zor oluyordu ama, varsın olsun. Çünkü bunu başarmakla önemli kişiler olduklarını kanıtlıyorlardı..

Bayan Tutu'nun öğrettiği yürüyüşü öğrenmeyen tek kişi. tarla fareleri tarafından biraz safbulunan, sessiz ve pek etliye sütlüye karışmayan biriydi. Bayan Tutu'nun açmış olduğu kursa önceleri şöyle bir gelmiş, ama beceremeyeceğini anlayıp yuvasına dönmüştü. Tüm tarla fareleri, böyle önemli bir işi başardıkları için çok mutluydu. Hep birlikte sıraya dizilerek, başlarında Bayan Tutu'yla beraber yan yan yürüyüp şarkı söylemeye başladılar. Sonra da

başarılarının şerefine kendilerine büyük bir şölen hazırladılar. Bayan Tutu'nun itibarı da iyice artmıştı bu arada. Artık tüm tarlanın lideri durumuna gelmişti. Bu yüzden bir dediği iki edilmiyor, herkes onun gözüne girmek için doğru yürümekten kaçınıyordu. Tüm tarla yan yan yürüyen garip tarla fareleriyle dolmuştu. Kazara biri doğru yürüyecek olsa diğerleri onu hemen uyarıyor, olmazsa da gidip Bayan Tu tu'ya şikâyet ediyorlardı. Bu da o tarla faresinin iyice gözden düşüp, biraz aptal buldukları yan yürümeyi beceremeyen fare ile bir tutulmasına neden oluyordu. Artık yan yürümesini iyi beceremeyene, kızlarını bile vermez olmuştu fare aileleri. "Daha bir yan yürümesini bile beceremiyor," diyerek damat adaylarını kapıda bıraktıkları o kadar çok olmuştu ki. Gerçi bu yan yan yürüme yüzünden, yan taraftaki taşı veya ağacı göremeyip kafasını bacağını kıran çok oluyor ve tüm vücutları ağrıyordu ama olsun. Ayrıcalıklı olmak çok önemliydi tarla fareleri için.

Bayan Tutu'nun Bayan

Yengeç Pava'dan görerek tarla fareleri arasında başlattığı yan yan yürüme modası, yaşadıkları tarlada oldukça ilginç görüntülere neden olmaya başlamıştı. Yiyecek ararken, oyun oynarken ve küçük gezintilerde, bu yürüme şekli yüzünden oldukça zor anlar yaşıyorlar ama bunu hiç önemsemiyorlardı. Bu arada kendileri gibi yürümeyen aptal fare ile alay etmekten de geri kalmıyorlardı ama, o buna hiç aldırmıyordu. Aradan günler geçti, yan yürüme modası hâlâ tüm şiddetiyle sürüyordu. Ama fareler için iyi gitmeyen bir şeyler olmaya başlamıştı. Bayan Tutu, bir moda yaratmanın verdiği büyük ayrıcalık yüzünden, artık kendisi için yiyecek arama işini diğer farelerin üzerine yıkmıştı. Tarla fareleri hem kendileri, hem de Bayan Tutu ve onun yakın akrabaları için yiyecek bulmak zorundaydı. Bozuk yürüyüşleri yüzünden yiyecek bulamıyor, günden güne zayıflıyorlardı. Üstelik zor yürüdükleri için de diğer hayvanlara kolayca yem oluyorlardı. Moda uğruna canından olan tarla fareleri iyice çoğalmıştı. Oysa düz

yürüyen aptal görünümlü farenin keyfi yerindeydi. Diğerlerinin bulamadığı tüm yiyecekleri o buluyor, düz yürüyüp koştuğu için de öteki hayvanlara yem olma tehlikesi daha az oluyordu. Bir süre sonra diğer fareler artık, değil Bayan Tutu'ya, kendilerine bile yiyecek bulamaz oldu. Bayan Tarla Faresi Tutu, önceleri bu durumu çok yadırgadı, ama sonra o da mecbur kalıp kendine yiyecek aramaya koyuldu. Diğer fareler artık yavaş yavaş yan yan yürüme modasını terk edip, doğru yürümekten

vazgeçmeyen aptal fareye uymaya başlıyordu. Bayan Tutu, "Bu modayı yaratmakla galiba biraz hata ettim," demeye başlamıştı kendi kendine, "gidip şu Bayan Pava ile görüşsem bir kere daha. Belki, bize daha uygun gelecek bir ayrıcalık öğretebilir." Bu düşünceyle Bayan Yengeç Pava'nın bulunduğu deniz kıyısını tekrar ziyaret eden Bayan Tutu yengeci yuvasının başında buldu. "Ah, Bayan Yengeç Pava," dedi üzüntüyle, "yan yan yürümeyi tüm diğer farelere öğrettim ve bu çok hoşlarına gitti. Ama biz kara

hayvanları için bunun bazı sakıncaları olduğunu fark ettik. Rica etsem acaba bana moda olan başka bir şey daha öğretebilir misin?"

"Şekerim bilirsin seni severim," dedi Bayan Pava, "bu yüzden bir başka ayrıcalığımızın da denizde yaşayabilmek olduğunu söyleyebilirim sana."

Bayan Tutu, fareler arasında tekrar sükse yapacağı bir moda daha öğreneceği için çok sevindi. "Ah Bayan Yengeç Pava, lütfen denizde nasıl

zavallı Bayan Tutu, yan yan yürümesi yüzünden yiyecek bulamadığından olacak o kadar bitkindi ki, yüzmenin daha ilk kuralını bile öğrenemeden batmaya başladı. Bayan Yengeç Pava ancak o zaman yaptıklarının yanlış bir şey olduğunu fark etti. Güçlkle arkadaşını boğulmaktan kurtardı ve bundan böyle moda ve ayrıcalık peşinde koşmaması için uyardı onu.

Bayan Tutu için modaya uymamak çok zordu ama

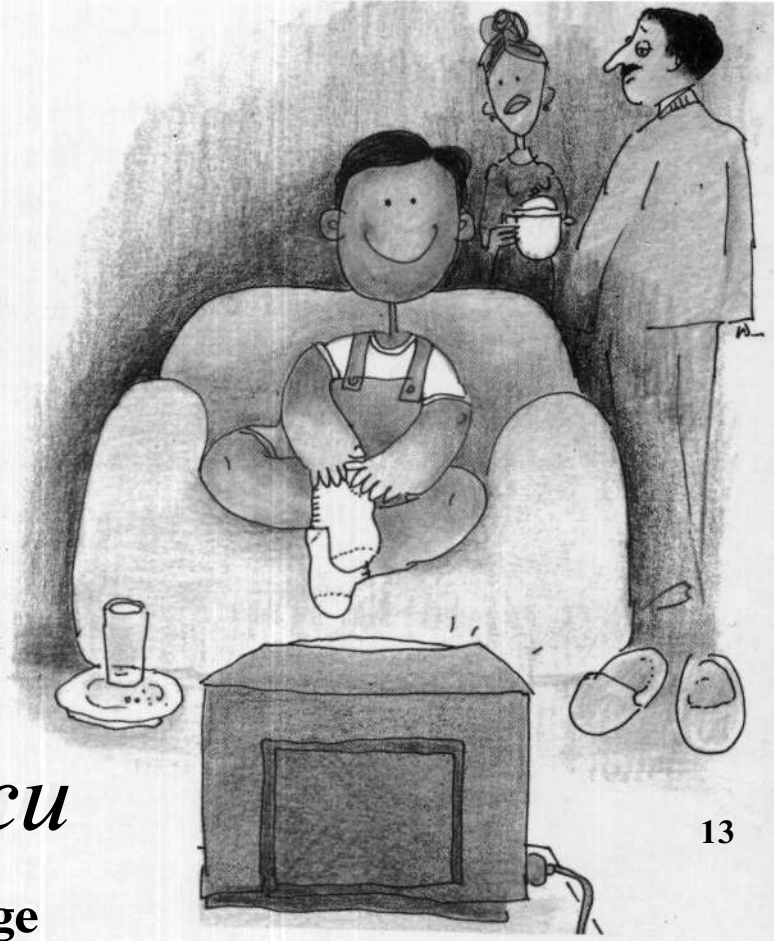
12

yaşayabildiğiniz konusunda bana bilgi verin. Tüm akrabalarım bu öğretmek için sabırsızlanıyorum." Bayan Yengeç Pava, "Öyleyse hadi gel benimle denize," dedi ve birlikte denize girdiler. Ancak

mecburen sözünü tuttu ve o günden sonra ne yan yan yürüdü ne de denizde yaşamaya heveslendi.

Televizyoncu

Ali **Gülçin Alpöge**

13

ZAMAN ZAMAN içinde, kış günlerinin birinde, gidip Ali'nin evine bakalım neler olmuş.

Ali okuldan gelmiş. Ödevini bitirmiş ama, doğru mu yanlış mı diye aldırmadan bir şeyler karalamış. Sonra hemen televizyonun karşısına geçmiş. Bu, her gün böyle olurmuş. Ali derslerine ve saate pek aldırış etmeden, televizyonu başından sonuna izlermiş.

Evdekiler durmadan söyleniyormuş. Annesi, "Oğlum gözlerine acı," diyormuş. Babası, "Derslerine yeterince çalışmıyorsun, eve gelince seni hep televizyonun karşısında buluyorum,"

Resimler: Ayşe Çınaroğlu

diyormuş. Ali de derslerine çalışacağına söz verip, yine televizyonun başına çöküyormuş. Gece yatma faslı da başka bir alem! "Bayrak çıkmadan yatmam!" diye diretiyormuş Ali. Annesi yalvarıyormuş, "Hadi çocuğum, yarın okula gideceksin sabah uyanamazsın sonra." Babası kızırıyormuş. "Hadi artık yatağa," diyormuş. Ama ertesi gece pazarlık yine başlıyormuş televizyon izleme süresi üzerine.

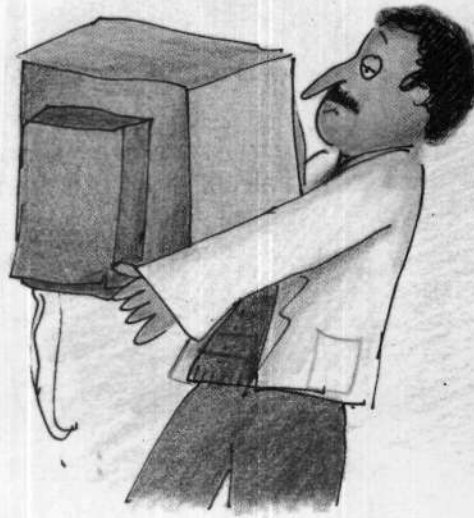
Bir gün yemekte bir misafirleri varmış. Ama Ali konuşmaları duymuyormuş bile. Onun gözü televizyondaymış. Reklamları ezbere biliyor ama, "Sofradakiler konuşmasa da izlesek," diye geçiriyormuş içinden. Vahit Amca'yı özlememiş mi Ali? Eskiden kendisine komik hikâyeler anlatıp güldüren Vahit Amca bu işte! Şimdi televizyon var ya, hikâyeleri düşünmüyor, yalnızca televizyon izliyormuş Ali. Ne dersiniz bu işe? Yoksa sizin ev de Aliler'inki gibi mi? Hep açık mı duruyor televizyon? Neyse... Biz gelelim Ali'ye! O gece daha misafir gitmeden ve televizyon dizisi bitmeden, birden televizyon pır pır etmeye, görüntü titremeye başlamış. Zavallı Ali telaşla antene koşmuş. Sağa sola çevirmiş ama boşuna, görüntü düzelmemiş. Biraz sonra da görüntü zıpp! diye kaybolmuş. Düz bir çizgi kalmış ekranda. Televizyon bozulmuş. Eyvah! Şimdi ne olacak? Ali ne seyredecek? Başlamış ağlamaya. Neyse, babası yarın sabah tamirciye götürceğini söyleyip Ali'yi yatıştırmış.

Ertesi gün, Ali okuldan eve gelip de televizyonun yerini boş görünce çok sıkılmış. "Şimdi ben ne yapacağım?" diyerek dolanmaya başlamış. Akşama kadar televizyonsuz nasıl

oyalanacakmış? En sonunda ödevlerini bitirmeye karar vermiş. Eh, ödevler de birikmiş hani! Çizilecek haritalar, yazılacak yazılar var. Elişi ödevi de eklenirse epey zaman alacağını düşünmüş Ali. Böylece koyulmuş çalışmaya. Çalışması bittiğinde yemek zamanının geldiğini fark etmiş. Çünkü karnı iyice acıkmış. Yemeği konuşa gülüşe yemişler. Yemekten sonra babası radyoyu açmış. Oyun havaları çalıyormuş. Ali dayanamayıp başlamış oynamaya. Okulun folklor ekibindekiler gibi, ellerini havaya kaldırıp zıplayarak bir güzel oynamış. Daha sonra uykusu gelmiş Ali'nin. Ve ilk kez uykusu gelince gidip yatmış.

Bir sonraki gün, Ali ödevini özenerek düzgünce yazmış. Öğretmenin beğenmesini istiyormuş çünkü. Ödevi bitince annesine gidip, "Eee, canım sıkılıyor, ne yapayım şimdi ben?" diye sormuş. Annesi, "Bugün sana bir kitap aldım. Onu okuyabilirsin, ama neden önce dışarı çıkıp oynamıyorsun?" demiş. Ali, "Ama anne hava çok soğuk ve her yer karla kaplı," deyince annesi, "İyi ya arkadaşlarınızla kardan adam yaparsınız," diye cevap vermiş. Bunun üzerine Ali sıkıca giyinmeye koyulmuş. Annesi boynuna atkısını bağlamış. Ali de başına şapkasını geçirip eldivenlerini takmış. Artık dışarı çıkmaya hazırmış.

Sokağa çıkınca Ahmet Ağabey'i bulmuş Ali. Birlikte kardan adam yapmaya başlamışlar.

Gözleri gazoz kapağı, dişleri portakal kabuğundan. Başındaki şapkaysa gazeteden. Tıpkı maçlarda yaptıkları gibi katlayıp takmışlar kardan adamın başına. Ali'nin elleri çok üşümüş. Parmaklarının ucu kızarmış soğuktan. Ama kardan adam da çok güzel olmuş doğrusu. Üşümüş ama mutlu bir şekilde dönmüş eve Ali. Annesi sofrayı çoktan hazırlamış. Oyun oynarken vakit geçirmek ne de kolaymış. Hep birlikte oturmuşlar masanın başına. Ali durmadan konuşuyor, bugün yaptıkları kardan adamı anlatıyormuş babasına. Yemekten sonra annesinin aldığı kitabı okumuş Ali. Sonra da hemen uyumuş tabii...

Günler hızlanmış sanki Ali için. Söyleyin sizce niçin?

Öğretmen, Ali'nin evde kitap okuduğunu duyunca ve ödevlerini özenerek yaptığını görünce ona pekiyi vermiş. Böyle devam ederse karnesini de düzeltebileceğini söylemiş. Ali daha çok çalışıyormuş artık. Evde yapılacak işler de çoğalmış. Radyo dinlemek, okul kütüphanesinden aldığı kitapları okumak hoşuna gidiyormuş. Okuduğu kitapları annesine de anlatıyor, hızını alamayıp, akşam da aynı heyecanla babasıyla kitaplar hakkında konuşuyormuş. Yeni bir merakı daha varmış Ali'nin. Sevdği futbol takımının resimlerini toplamak. Evdeki gazeteleri en son o okuyor, istediği resimleri keserek biriktiriyormuş. Bazen de bakkala ya da manava gidip, onlardaki eski gazeteleri karıştırıyormuş. Sevdği takımın resimleri olursa hemen alıyormuş. Bakkal. "Gazeteleri dağıtma da istediğin kadar bak!" diyormuş. Bu sayede

arkadaş olmuşlar. 'Yazın bana yardım edersen sevinirim Ali,' diyormuş bakkal.

Ali cuma günü eve sevinçle dönmüş. Annesine, "Öğretmen okul temsili için beni de seçti," diye heyecanla anlatmaya başlamış. 'Yarın okulda toplanıp çalışmalara başlayacağız. Daha büyük sınıflardan ablalar, ağabeyler de var. Çocuk bayramına kadar hazırlanmamız gerek. Yarın cumartesi ama olsun, bu temsil çok önemli. Bütün sınıflar gelip izleyecek, düşünebiliyor musun anne, koca okulun tamamı orada olacak!' Sevinç içinde Ali. Kendisini şimdiden kaptırmış besbelli!

Daha sonra Ali annesine okul kütüphanesinden yeni bir kitap aldığını, cumartesiye kadar okuyup bitirmek istediğini, pazar günü de arkadaşlarıyla maç yapacaklarını bir bir anlatmış. Yemek saatine kadar uzun uzun konuşmuşlar. Sonra annesi sofrayı hazırlamak üzere içeri geçmiş. Ali de peşinden. Masadaki yerine oturunca Ali şaşkına dönmüş. Çünkü televizyonu yerinde görmüş. İşte karşısında duruyormuş. Ali okuldan döndükten sonra, birçok kez bu odaya girmesine rağmen, daha önce fark etmemiş. Anlaşılan televizyon eskisi kadar önemli değilmiş Ali için. Annesi, "Sevindin mi Ali?" diye sormuş. Gelecek cevabı merakla bekliyormuş. Ali sevinmiş sevinmesine, ama eski coşkusu yokmuş sesinde. Eskiden olsa hemen koşar, televizyonu açar, başına çöker ve o andan itibaren başka hiçbir şeyle ilgilenmezmiş. Bu kez öyle olmamış. "Güzel bir dizi olursa izlerim," demiş. Artık yapacak bir sürü işi, uğraşları varmış. Arkadaşlarıyla beraber olmaktan da çok hoşlanıyormuş. Sürekli

televizyon izlerse bunların hiçbirini yapamazmış. Bundan sonra Ali, önce televizyon programına bakmaya, güzel bir şey bulursa televizyon izlemeye başlamış. Tabii kitap okumaya, sevdiği takımın resimlerini toplamaya devam ediyormuş. Bazen şarkı söylüyor, bazen de hem söyleyip hem dans ediyormuş. Bu sayede birçok şarkının sözlerini ezberlemiş. Televizyonda izlemek de iyiymiş. Ama kendisi söyleyince bir başka güzel oluyormuş. Ali artık böyle düşünüyormuş.

Siz, ya siz ne düşünüyorsunuz? Sizin de televizyonunuz var mı? Peki, günün birinde bozursa acaba siz ne yapardınız? Bebeğinize elbise mi dikerdiniz? Resim mi yapardınız? Yoksa top mu oynardınız? Öyleyse bir gün televizyonu kapayın, bakalım aklınıza neler gelecek!...

Fındıkfareesi

GÖKYÜZÜ İLE KISA BİR SÖYLEŞİ

Ayşe Pınar Köprücü
İzmir

Çocuk yalnızdı. Fakat bugün diğer günlere benzemeyecekti. Çünkü mavi gökyüzü ile oynarken mutluluktan uçuyordu. Gökyüzü ona, "Saklambaç oynayalım mı?" diye sordu. Çocuk en sevdiği oyuna "hayır" diyemezdi. Çocuk bulutların arkasına saklandı. Gökyüzü onu görmüştü. "Sobe, sobe!" diyerek Güneş'e doğru koşuyorlardı. Çocuk Güneş'e değdiğinde, "Of! Oldukça sıcak. İnsanlar ne kadar da dikkatsiz davranıyorlar." Gökyüzü emirler yağdırıyordu. "Yağmur bulutları harekete geçin." "Şimşekler hazırlanın."

Bir anda etraf sevinç çılgınlıkları ile inledi. Şimşekler çaktı. Gök gürledi. Tüm bunlar yağmurun habercisiydi. Kurak tarlalar şenlendi, çiftçilerin yüzü güldü. Barajlar suyla doldu. Sıcaktan bunalmış insanlar, yağmuru görünce sokaklara döküldüler. Gökyüzü ve çocuk insanlara bakıp gülümsüyorlardı. Gökyüzü çocuğa, "Artık gitmem gerek. Çünkü yerimi gece alacak," dedi. Çocuk gökyüzüne, "Senin gibi iyi bir arkadaşla tanıştığım çok memnun oldum. Sana söz veriyorum, her yağmurda seni anımsayacağım," dedi. İki dost birbirlerine el sallıyordu. Yavaş yavaş gökyüzünün yerini gece aldı. Birdenbire çocuk bir ses duydu. "Hişt hişt! Küçük kız buraya bak," diyen tuhaf bir sestir bu. Çocuk sesin geldiği yöne baktı. "Aaa..! O da nesi? Ay'dı bu. Ay'ın yanına ürkek adımlarla ilerledi. "Korkma!" dedi Ay, "ben Dünya'nızın uydusuyum."

Uzun bir söyleşiden sonra, çocuk Ay'ı evine davet etti. Ay, bir şartla kabul edeceğini söyledi. Çocuk merakla, "Nedir o şart?" diye sordu. Ay şöyle yanıtladı. "Evinizdeki tüm kapı ve pencereleri açmamız gerekiyor," dedi. "İyi ama neden?" diye sordu çocuk. Ay, çocuğun sorusunu gülerek cevapladı. "Sen çevrenin sadece yollardaki elektrik direkleriyle aydınlandığını sanıyordun, öyle değil mi?" diye sordu. Çocuk, "Evet," cevabını verdi, Ay ise, "Geceleri Dünya'yı ben aydınlatıyorum. Tabii elektrik direkleri ile birlikte." Eve gelmişlerdi. Tüm kapı ve pencereleri açtıktan sonra, çocuk süt getirmeye gitti. Sütlerini hem içiyor, hem de konuşuyorlardı. Ay, "Ben artık gitmeliyim," dedi. Çocuk Ay'a teşekkür ettikten sonra gökyüzüne kadar uğurladı. Ertesi gün yağmur başladı. Çocuk, gökyüzüne baktığında gökyüzü ve Ay ona göz kırpmıyorlardı. Tabii gökyüzünde uçan beyaz güvercinlerde.

KAPLUMBAĞAM VE DEPREM

Adı Noel. Onu çok seviyorum. O benim en iyi arkadaşım. Yanına yaklaştığımızda suyun içinde telaşla kıpırdıyor. Yanına yaklaşmadığımızda ise suyun içinde üzgün üzgün yüzüyor.

Deprem olduğu akşam Noel'de bir telaş vardı. Taşların üzerine çıkıp iniyor, sanki beni çağırıyor gibiydi. Depremden bir iki dakika önce sanki kendini korumuş gibi taşların altına giriyordu. Bunu pek önemsemedik, ama arkasından birden sallanmaya başladık.

Depremden sonra Noel'i alıp aşağıya indik. Çok korkmuştuk fakat aşağıda komşularımızı görünce biraz olsun telaşımız azaldı.

Ertesi gün odamda ödev yaparken Noel'i yanıma almıştım, çünkü o bizi önceden uyarıyor.

Banu Çetintaş
Manisa

20

Kırmızıfare aracılığı ile hayvan dostlarına,

BEN HAYVANLARI ÇOK SEVİYORUM

Ben hayvanları çok severim. Vahşi ve zehirli hayvanlar dışındaki hayvanların hepsi benim için çok tatlı. Benim şu anda üç kaplumbağa ve bir tane de kuşum var. Ben en çok kedi ya da köpek istiyorum. Ama kuşum olduğu için kedi alamayız. Benim eskiden kedim vardı. Adı Mustafa'ydı. Ölmedi, ama bakamadığımızdan başkasına verdik. Kuşumun adı ise Uğur. Uğur çok tatlı. Aslında bütün hayvanlar çok tatlı. Ben nelere kızıyorum biliyor musunuz? Hayvanlara eziyet edenlere kızıyorum. Zavallı savunmasız hayvanlardan ne istiyorlar? Şimdi bunları onlara söyleseniz, "Aman boşver," derler. Bütün hayvan severler lütfen bana yazsınlar. Adresim aşağıda.

Hoşça kalın.

Balâ Dedeoğlu

Adres: Özlem Sok. Prof. A.Nihat Tarlan Cad.
Torunoğlu Apt. No: 12/4 Bostancı-İstanbul

Not: Hayvanlarınıza iyi bakın.

Sevgilerle, Balâ Dedeoğlu

BOYA DEFTERİM

Boyları alınca
Defteri çıkarınca
Boş vakti doldurunca
Başlarım boyamaya.

Resimler boyanınca
O renklere dalınca
Sanki orda olunca
Bilirim tüm renkleri.

O güzelim renkleri
Boyarım tüm yaprağı
Dağı, taşı deyince
Unuturum zamanı.

Evgin Gülten
Mardin

SİLGİM

Pınar Yaman
Ankara

Çeşit çeşit silgi var artık zamanımızda. Renk renk, şekil şekil, kokulu silgiler. Eskiden onlara hayrandım, her birinden alır odamın başköşesine itina ile yerleştirirdim. Annemden de bir güzel azar işitirdim. Çünkü bütün harçlığımı onlara harcar, sonra da parasızlıktan yakınırdım. Geçti

hiç akıllamazdım, elime para geçer geçmez yine kırtasiyeye koştururdum yeni silgilerime kavuşmak için.

Şimdi ise öyle değilim. Silgiymiş milgiymiş önemsemişim yok artık, elime nasıl bir silgi geçirirsem onu kullanıyorum. Önemli olan iyi silip silmediği. Düşünüyorum da, annem kızmakta haklıymış. O kadar parayı ve zamanı boşa harcamışım... Yoo, hayır! Niye boşa harcamış olayım ki?! O zamanki eğlencem oymuş ve bundan mutluluk duyuyormuşum. Ben bu duyguyu doyaya tatmış olmasaydım, şimdi içimde bir hüzn olurdu o güzelim silgilere baktıkça. Şu anda ise benim için önemli olan iyi silmesi. Bakıyorum da silgime, zavallının ahı gitmiş vahi kalmış. Ortasında bir deliği var, geçenlerde iş olsun diye tam ortasına kalemimin ucunu batırmıştım ve iyice oymuştum. Birkaç tane karalama var üzerinde, ama silinmişler pek okunmuyorlar. Kim bilir ne yazmıştım üzerine garibin. Konuşabilseydi bana çok kızardı herhalde. Siliyorum, üzerine yazılar yazıyorum, kalemler batırıyorum, hattâ bazen de dişlerimi geçiriyorum. Üstelik de durmadan yere düşürüyorum, kim bilir kimlerin ayağının altında kalıyor. Zavallı elimde can çekişiyor, ona işkence ediyorum.

Her şeye rağmen şöyle bir bakıyorum da, ben galiba farkında olmasam da, çok seviyorum onu.

Cikcik Postası

✉ Sevgili Kırmızıfare,

Aboneniz Bilge'nin annesiyim. Bir ara köy ilkokullarına armağan abonelik kampanyanız vardı. Hâlâ sürüyor mu? Bilge de bir köy ilkokuluna abonelik vermek istiyor. İlkokulu kendimiz mi seçeceğiz, yoksa sizde listeler mi var? Bize bilgi vermenizi rica ederiz, saygılarımızla.

Dilara Erkel/ Bursa

Sayın Dilara Erkel,

Dergimizin "Kardeşten Kardeşe Kırmızıfare Aboneliği" kampanyamız sürüyor. Okulu kendiniz de seçebilirsiniz, biz de size bildirebiliriz. Gönderdiğimiz formları bize gönderdiğimizde abonelik armağan ettiğiniz okula sizin adınızı, size de okulun adını ve adresini bildireceğiz. Dergiler ise abonelik süresi boyunca tarafımızdan postalanacak.

Bilge'ye sevgiler.

✉ Sevgili Kırmızıfare,

Birinci sayısından beri Kırmızıfare'yi okuyorum. En büyük merakım öykü yazmak. Bu merakımı sanırım Kırmızıfare'ye borçluyum, çünkü bu dergideki öyküleri okumak bende böyle bir merak

uyandırdı. Annem yazdı klanını beğeniyor, ama ben beğenmiyorum. Benim öykülerimin de Kırmızıfare'dekiler kadar güzel olması için ne yapmalıyım?

Buket Çerçioğlu/Ankara

Sevgili Buket,

Yazmaya meraklı olman bizi sevindirdi. Kırmızıfare'mizde olabildiğince güzel öyküler basmaya çalışıyoruz. Bunun için de birçok öykü okuyup arasından seçme yapıyoruz. İnandır mısın, bazı sayılara koyduğumuz öykülerimiz biz de yeterince beğenmiyoruz. Ama kiminin konusu ilginç oluyor, kimi çok işlenmiş bir konuyu öncekilerden daha iyi işliyor. Galiba güzel öykü yazmanın bir formülü yok, ama edebiyatçı büyükle-
rimizin hep söylediği bir söz şudur: Güzel yazmak için önce çok okumalıyız. Öykülerini adresimize gönderebilirsiniz. Sevgilerimizle.

Sayın

Kırmızıfare yetkilileri,

✉ Bir süre önce dergilerimizin gecikmesiyle ilgili olarak bir mektup gönderdiniz. Böylece hem merakımızı gidermiş, hem de yaşamakta olduğunuz zorluklar hakkında bize biraz fikir vermiş oldunuz. Söylemek istediğim şu ki, ben

ve benim çevremde derginizi bilen yetişkinlerin tümü Kırmızıfare'nin hiçbir şekilde durmamasından yanayız. Gecikme sorunu artık çözüldüğünüz anlaşıyor. Öteki zorluklarınızı da aşabileceğinize inanıyor, bu konuda bizim yapabileceğimiz bir şey olursa yapmaya hazır olduğumuzu bilmenizi istiyoruz. Lütfen devam. Kırmızıfare'ye yalnız çocuklarımızın değil, bizim de ihtiyacımız var. (Fatih Erdoğan'a selam.)

Berrin-Halim Durmuş/
İstanbul

Sayın Berrin ve Halim Durmuş,

Mektubunuz bize güç verdi. Dergimiz artık gecikmeyecek. Ayrıca Kültür Bakanlığı'ndan beklediğimiz haber geldi. Kırmızıfare'mizin 1993 yılında da kütüphanelerimize gönderilmesi kararlaştırıldı. Öteki sorunlarımızın yalnızca bir bölümü mali. Ama bu sorun herkesin sorunu. Asıl önemli sorunumuz Kırmızıfare'mize dilediğimizce güzel öyküler bulamamak. Biz bu sorunu daha çok önemsiyoruz. Kırmızıfare'mizin durdurulması gibi bir düşüncemiz yok. Hiç endişeniz olmasın. Sevgi ve saygılar.

Fatih Erdoğan

Onu Seviyorum... (8)

Fatih Erdoğan

Okulumuz askeri bir baraka. Üstelik evimizden çok uzakta. Henüz kendi mahallemizin okulu yapılmadığı için bir saat yol yürüyüp, bu mahallenin okulunun bahçesindeki barakada okuyoruz. Yağmurda barakanın yuvarlak tavanından aşağı sular süzülüyor. Öğretmenimiz arada bir sobaya odun atıyor, sonra da bize masal anlatıyor. Sınıfta karatahta var, ama öğretmenimiz karanlık olduğu için karatahtayı kullanmıyor. Şimdilik yalnızca konuşuyor bizimle, bir de şarkılar söyletiyor: "Bir gün okula giderken, her şeye dikkat ederken..." Bu şarkıyı çok seviyorum. Uzun süren okul yolu boyunca içimden mırıldanıyorum. Sınıfta hep bir ağızdan şarkı söylerken arada gök gürlüyor, bir an bir pırıltı yanıp sönüyor, sesimiz titriyor. Öğretmenimiz sesini yükseltince biz de cesaretleniyoruz. Bütün sıralar barakanın ortasına çevrilmiş. Öğretmenimiz ortada. Tam karşımda ise bal rengi upuzun örgülü saçlarıyla onu görüyorum. Ona doğrudan bakamıyorum. Gözgöze gelmeye korkarak, kaçamak bakıyorum.

Eve dönerken hep yalnızım. O da yalnız. Onun yanına gitmek, onunla yürümek istiyorum. Hava kapalı. Çamurlu bayır boyunca eve doğru yürüyoruz. Onun yanına gitmek için çabalamıyorum. Nasıl olsa başaramayacağım. Bayırı kaplayan böğürtlen çalılarının ardında kayboluyor. İşte bu kadar. Yarın yine yeni baştan özlemle akşamı bekleyeceğim. Sonra eve dönerken yine başarısızlık... Birden bir feryat duyuluyor. Onun sesi. Üç koca köpeğin önü sıra koşarak çıkıyor çalılarının ardından. Bana doğru geliyor. Köpekler bacaklarını kaptı kapacak. "Hooşt!" diye bağıyorum. Koşup arkama geçiyor. Köpekler çok saldırgan. Vazgeçmiyorlar. Dişleri dışarda hırlayarak yaklaşıyorlar. Birden aklıma oturmak geliyor. Köpekler oturunca saldırmazmış. "Otur!" diye bağıyorum. "Hayır, kaçalım!" diyor. "Kaçamayız, yakalarlar, otur!" Ona sarılıp yere oturtuyorum. Köpekler bir hamle daha yapıp yanımıza geliyorlar. İşe yaramadığını düşünüyorum. Sıcak soluklan yüzümüzün dibinde. Kımıldamadan öylece duruyoruz. Isıracaklar mı? Hayır ısırmıyorlar. Belki de uzaklardan gelen adamın sesi durdurdu onları. Gidiyorlar. Oturduğumuz yerden kalkamıyoruz. Gergin sinirlerimiz gevşiyor, gücümüz kalmıyor. Gülmeye başlıyoruz sonra. Daha doğrusu ben öyle sanıyorum. O ağlıyormuş meğerse. Hem de bağıra bağıra. "Çok korktum," diyor ağlarken. "Köpekten çok korkarım zaten."

Ağlamasına dayanamıyorum. Gözyaşları ne kadar da çok. Burnunu koluna siliveriyor. "Beni eve götür," diyor yerinden kalkarken, "Çok korkuyorum." Elimi tutuyor. Eli küçücük. Parmaklarımı parmaklarının arasına geçirip evine kadar götürüyorum onu. Burnu hâlâ akıyor, ama ben onu seviyorum.

YAŞAMLAR

Serhan Sernikli

24

HİSSETMEYE BAŞLADIĞINDA gövdesi bitmiş kolları oluşmaya başlamıştı. Tattığı ilk duygu, büyük bir sevinçti. Sonra mutlulukla seyretti hızla gelişen kollarını. Tam altı taneydiler ve her biri gövdesi kadar kusursuz simetriye sahipti. Her köşe, her çizgi yerli yerindeydi. Öylesine güzel ve alımlı buluyordu ki kendini, var olmanın sevinci ile dopdoluydu. Oluşumunu tamamlamıştı artık. Kollarının en ucundaki çıkıntıcıklar da bitmişti. Yerinde duramıyordu. Bir an önce diğer milyonlarcasının yaptığı gibi o görkemli boşluğa atılmak istiyordu. Gerçi kendisinden önce pek çokları vardı gitmek üzere bekleyen, belki onlar da kendisi kadar sabırsızdı. Ama o, içindeki özgürce uçmanın getireceği heyecanı bastıramıyordu bir türlü. Bu kadar sonraya kaldığı için kızıyordu kendi kendine. Kendinden önce gidenleri kıskanıyordu. Nedendir bilmiyordu ama, ilk uçup gidenlerin bir ayrıcalığa sahip olduğunu hissediyordu. Galiba birer öncüydü onlar. Vardıkları o yeni yerlerin ve gizemlerin kâşifleriydi. Keşke onlardan biri olabilseydi.

Sevinci biraz durgunlaşır gibi oldu. Varlığının

anlamını öğrenmek istercesine kendine baktı. Düzgün, ince ince işlenmiş kollarını, gövdesinin kusursuz simetrisini inceledi. Ne kadar güzel olduğunu yeniden gördü. Biliyordu eşsizdi. İçini yeniden doldurdu sevinç. Olsun, salt bu güzellik bile yeterdi var olmak için. Hem önceden gidenlerin keşfettiklerini paylaşmak da hoş olmalıydı.

Düşüncelerinden sıyrılıp etrafına bakındı bir an için. Altında duran pek çoğunun henüz uçamadıklarını gördü. Bir korku kapladı içini. Hiç uçamama korkusu. Hep aynı yerde kalmak. Başladığı yerde sona ermek. Hareket etmek için karşı konulmaz bir istek duydu, ama yerinden en ufak bir şekilde kıpırdayamazdı ki. Umutsuzca etrafına bakınırken, güzelliğini bir kere daha fark etti. Ancak sıkıntısını gideremedi bu sefer. Neye yarardı ki bu güzelliği, onu başka yerlere taşıyamadıktan. o yerlerin güzelliğine kendi güzelliği ile eşlik edemedikten sonra. Renginin tersine kapkara bir keder doldurdu içini.

Böyle üzüntüleriyle uğraşırken nasıl olduysa oldu, yollar birden açılıverdi. Altındakiler bırakıverdiler kendilerini aşağıya. O da bir anda boşlukta buluverdi kendini. Önce şaşırdı, ne olduğunu anlayamadı. Sonra hareketsiz durmadığını hissetti. O anda bütün üzüntüleri kayboldu. Olmuştu sonunda. Var olduğundan bu yana beklediği an gelmişti işte. Uçuyordu artık. Diğer milyonlarca, milyonlarca arkadaşı ile birlikte alt alta, üst üste boşlukta kaynaşarak uçuşuyorlardı. Uçsuz bucaksız saydam bir beyazlıkta, bir oraya bir buraya savrularak aşağılara doğru iniyordu. Kendini bu hoş

düşüşün akışına bıraktı.

Ne kadar zaman geçti bilinmez, bir süre sonra aşağıya baktı ve bazı şekillerin farkına vardı. Varacağı yer burası olmalıydı. Çoğu yerin kendi rengini taşıması ilginçti. Biraz daha yaklaşıncı ne olduğunu anladı. Oradaydılar işte. Öncüler ve onları takip edenler bir aradaydı. Yeni gelenler de birer birer onlara katılıyordu. Hemen hemen her yeri kaplamışlardı. Güzelliklerini birleştirerek, vardıkları bu yere ayrı bir güzellik katmışlardı. Kendisinin de onlara katılmasına az kalmıştı. O çok beklediği uçuşun bitmek üzere olmasına hiç üzülmeydi. Şimdi bir an önce onlara ulaşmak istiyor, güzelliğini onlarınkine eklemek için sabırsızlanıyordu.

Fakat ne olduysa oldu, nereden çıktığı belli olmayan bir rüzgâr, onu yolundan alıp savuruverdi. Birden kendini bir pencere camının üzerinde buldu. Daha önce hiç görmediği bu saydam ve kaygan zemin üzerinde tutunmaya çalıştı, beceremedi. Kaymaya başladı. Kayarken kollarının en ucundaki uzantılarının yok olmaya başladığını gördü. Kendini tekrar boşluğa bırakmaya çalıştı, olmadı. Yerinde kalmaya çabaladı, başaramayıp kaymaya devam etti. Kaydıkça kollarının, o kusursuz simetrisinin, güzelliğinin yavaş yavaş yok oluşunu izledi. Hiçbir şey düşünemiyordu. Erime gövdesine ulaştığında ise artık hissetmiyordu da. Birkaç su damlacığı kalmıştı pencere camında geriye kar tanesinden.

ANAHTAR

Carlo Manzoni

Türkçesi: Fatih Erdoğan

27

BAY VENERANDA bir kapının önünde durdu. Kapalı pencerelerden birine doğru bakarak, sanki birini çağırıyormuş gibi ılık çaldı.

Üçüncü kat pencerelerinden birinden bir adam görüldü.

"Anahtarınız yok mu?" dedi, sesini duyurmak için bağırarak.

"Hayır, anahtarım yok," diye bağırdı Bay Veneranda ona.

"Kapı kapalı mı?" diye bağırdı yukardaki adam bu kez.

"Evet kapalı," diye yanıtladı Bay Veneranda.

"O halde size anahtarı atayım mı?"

"Niçin?" diye sordu Bay Veneranda.

"Kapıyı açmanız için," diye yanıtladı onu penceredeki adam.

"Ha, evet, tabii," dedi Bay Veneranda, "kapıyı açmamı istiyorsanız, anahtarı aşağıya

atabilirsiniz."

"Yani... Siz içeri girmeyecek misiniz?"

"İçeri mi? Yooo... Niye?"

"Siz bu evde oturmuyor musunuz?" diye sordu penceredeki adam.

"Ben? Yo, hayır," dedi Bay Veneranda.

"O halde niye anahtarı istiyorsunuz?"

"Çünkü siz kapıyı açmamı istediniz. Bunun için de bana anahtar gerekir, değil mi? Yoksa siz kapıyı ıslıkla mı açmamı beklerdiniz?"

"Kapının açılmasını istememiştim," diye bağırdı penceredeki adam. "Ben sizin bu evde yaşadığınızı sanmıştım, ıslık çalmıştınız."

"Bu evde oturanların hepsi ıslık mı çalar?" diye sordu Bay Veneranda da ona bağırarak.

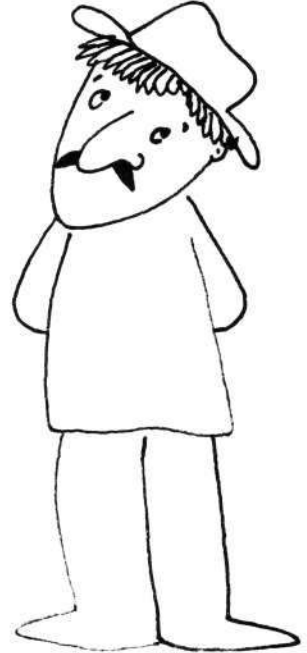
"Yalnızca anahtarları olmadığı zaman," diye bağırdı yine penceredeki adam.

"Benim de anahtarım yok," diye bağırdı Bay Veneranda yukarıya.

"Nedir bu gürültü yahu?" dedi birinci kat pencerelerinden birinden başını uzatan bir adam.

"Birazcık izin verseniz de uyusak. Sorun nedir allahaşkına? Niye bağırp duruyorsunuz?"

"Bağıryoruz," dedi Bay Veneranda, "çünkü o beyefendi üçüncü katta, bense caddedeyim. Bağırmasak birbirimizi

duyamayız ki..."

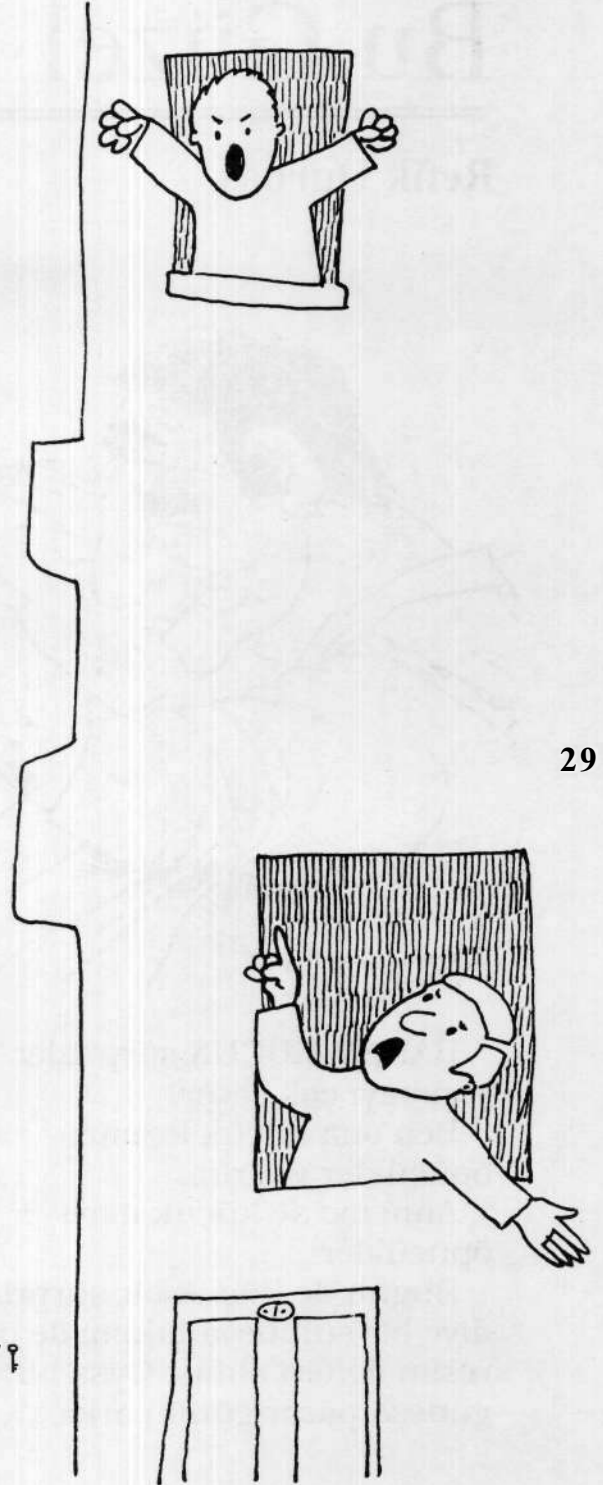
"Peki ama ne istiyorsunuz?" diye sordu birinci kattaki adam.

"Bunu üçüncü kattaki beye soracaksınız," dedi Bay Veneranda. "Henüz ben de Düşey anlamış değilim çünkü. Önce kapıyı açmam için bana bir anahtar atacağını söyledi. Sonra da kapıyı açmamı istemediğini söyledi. Daha sonra eğer ıslık çalıyorsam, bu evde oturmam gerektiğini söyledi. Kısacası ben de bir şey anlamadım? Siz de ıslık çalar mısınız?"

"Ben? Yoo. Niye ıslık çalacaktım ki?" diye sordu birinci kat penceresindeki adam.

"Çünkü bu evde oturuyorsunuz," dedi Bay Veneranda. "Üçüncü kattaki bey, bu evde oturanların ıslık çaldığını söyledi. Benim için fark etmez, dilediğinizce ıslık çalabilirsiniz."

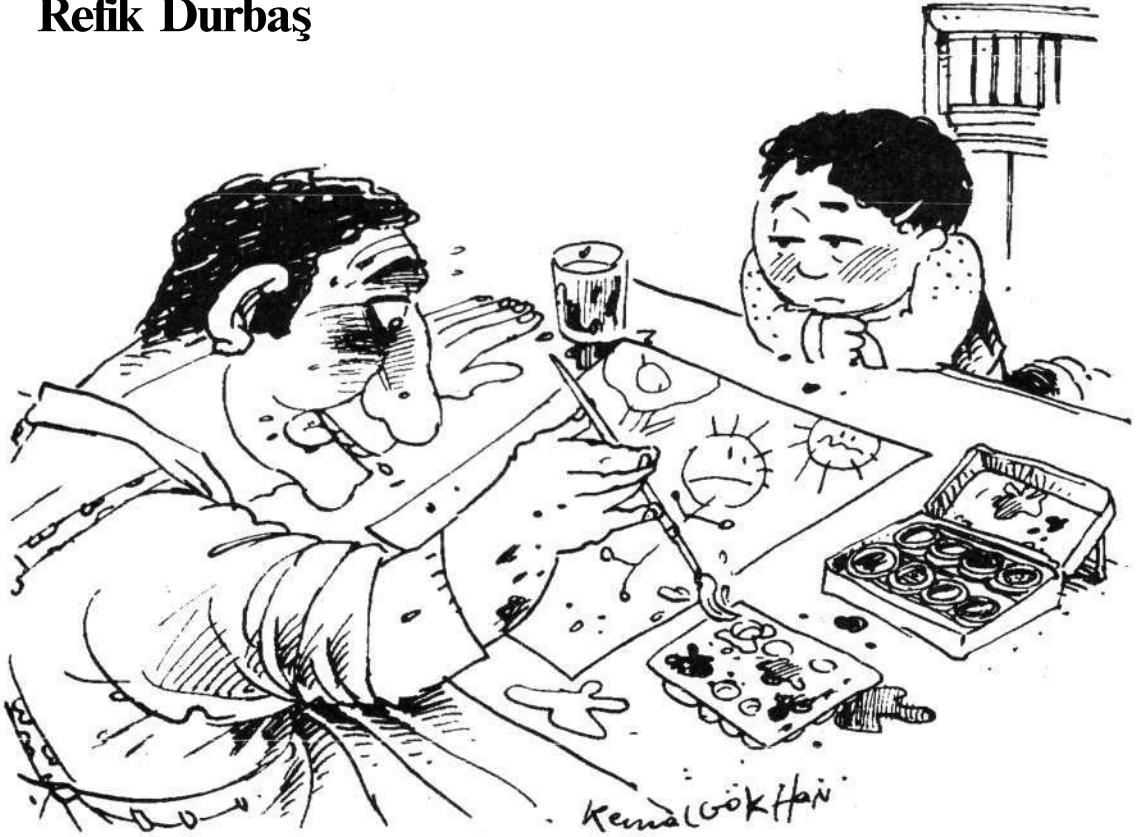
Bay Veneranda hafifçe eğilerek vedalaştı ve yoluna devam etti. Giderken kendi kendine şöyle mırıldanıyordu: "Hepsi kaçık bunların, hepsi kaçık!"

Bu Güzel Havada...

Refik Durbaş

30

BABAM KÜÇÜK sürprizler yapmayı çok sever.

Ben ona küçük kırmızı öpücükler veririm.

Anneme de küçük mavi öpücükler.

Bugün de küçük bir sürpriz diye bir suluboya takımı ile bir resim defteri almış. Oysa bu güneşli pazar günü parka

gidip kumda oynasaydık daha hoş bir sürpriz olacaktı. Ne sıkıcı böyle güzel havalarda eve kapanıp anlamsız resimler yapmak.

Çocukların bir görevi de herhalde anne-babalarını hoşnut etmek. Neyse, birlikte masaya oturduk. Suluboya takımını açtı babam, önüne de

resim defterini koydu. Annem bir çay bardağında su getirdi. Bir büyük bardak meyva suyu getirseydi daha iyi olurdu ya...

Babam bana renkleri öğretecek.

"Bak, bu kırmızı," dedi. Bilmiyormuş gibi, yüzüne bakmadan:

"Hayır, bu çilek," dedim.

"Bu, sarı."

"Hayır, muz."

"Bu, beyaz."

"Kaymaklı dondurma."

Babam kızar gibi oldu, ama sevimli görünmeye çalışıyor.

"Şimdi seninle resim yapacağız," dedi.

Fırçayı suya daldırdı. Sonra kırmızı boyaya sürdü. Resim defterine bir ağaç yapmaya başladı. Bir yandan da bana anlatıyor:

"İşte böyle, fırçayı önce suya daldıracaksın, sonra boyaya süreceksin. Sonra da deftere resim yapacaksın."

Ben öylece bakıyorum. Ağaçlarla, çiçeklerle ilk sayfayı doldurdu.

İkinci sayfayı açtı. Bu kez oraya çeşitli arabalar yapmaya başladı. Bir kamyon, bir taksi, bir at arabası...

Üçüncü sayfaya küçük küçük evler...

Defter neredeyse dolacak. Bir ara elimi uzatıp fırçayı almak istedim. Babam, "Bak resim böyle yapılır," dedi. Fırçayı bırakmaya niyeti yok. Mahsuscuktan ağlayayım bari diye düşündüm. O kadar da kötü resim yapıyor ki...

Büyükleri fazla üzmemeli. Hevesini alınca nasıl olsa bırakır.

"Baba, bir park resmi yapsana," dedim.

"Park da nereden çıktı?" diye söylendi.

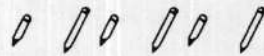
"Yok, hani hava çok güzel de. Şimdi parkta olsaydık, ben kumda oynarken sen de güzel güzel resmimi yapsaydın."

Fırçayı suyun içine bırakıp anneme seslendi:

"Bilge, bu çocuklar da çok akıllı oluyor. Doğru söylüyorsun Alican. Bu güzel havada ne diye evde oturuyoruz! Hadi kalk, parka gidelim."

Ayakkabılarımı nasıl giyip sokağa fırladığımı hatırlamıyorum.

Şimdi ben de babama küçük bir sürpriz yapacağım. Ona güzel bir kuruboya takımı alacağım.

AMA DÜNYA DÖNÜYOR

Isaac Asimov

(Türkçesi: Fatih Erdoğan)

GALİLEO, ENGİZİSYON
yargıçlarının önünde yavaşça
yere diz çöktü. Başı önüne

eğik. yavaş ve yorgun bir sesle
söylenmesi gerekeni söyledi.
Güneşin evrenin merkezi
olduğunu ve Dünya'nın, tıpkı
bir yüzyıl önce Nicolaus
Copernicus tarafından öne
sürüldüğü gibi. kendi eksenini
çevresinde ve aynı zamanda
güneşin çevresinde
döndüğünü reddetti. Galileo
ayrıca böyle şeyleri öğretiyor
olmasının yanlış olduğunu
da kabul etti.

O tarihte, yani 22 Haziran
1633 tarihinde Roma'da
engizisyonu oluşturan
yargıçlar büyük bir zafer
kazandıklarını
düşünmüşlerdi. 69 yaşındaki
Galileo Galilei. Avrupa'nın en
ünlü bilim adamıydı. Bilimsel
görüşlerini çok iyi bir dille
anlattığı ve karşıtlarıyla alay
ettiği yazıları da çok
ünlüydü.

Ama şimdi söylediklerini
geri alması için zorlanmıştı.
Onun ününe saygı gösteren
yargıçlar, Floransa'ya

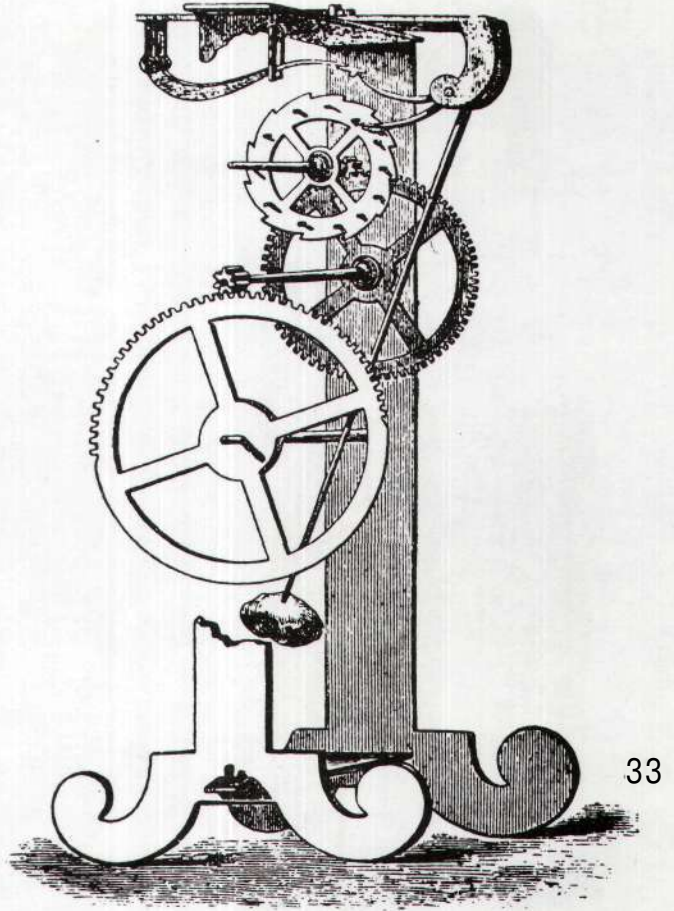
dönmesine izin vermişlerdi. Burada yaşamının son sekiz yılını kimseyi tedirgin etmeyecek çalışmalarla geçirdi.

Galileo, 15 Şubat 1564 yılında İtalya'nın Pisa kentinde doğdu. Daha küçükken yaratıcılığıyla ve özellikle oyuncak tasarımıındaki ustalığıyla dikkat çekti. Büyüdükçe org ve lavta çalmayı öğrendi, şarkılar, şiirler ve edebiyat eleştirileri yazdı. Hattâ ressam olarak da ilgi gördü. Okul yıllarında pek mutlu sayılmazdı.

1581'de Pisa Üniversitesi'nde tıp okumaya başladığında mutsuzluğu daha da arttı.

Pisa'da ilgi alanları çeşitlenmeye başladı. Pisa Katedrali'ne girip çıktıkça, kendini sürekli olarak hava akımlarıyla dönüp duran dev avizeyi izler buldu. Bazen geniş, bazen de dar açıyla sallanıyordu. Bunda tuhaf bir şey yoktu belki, ama 17 yaşındaki Galileo başkalarının görmediği bir şey görmüştü.

Elini nabzının üstüne koydu ve saymaya başladı. Avize ister geniş açıyla sallansın, ister dar açıyla, her seferinde nabız

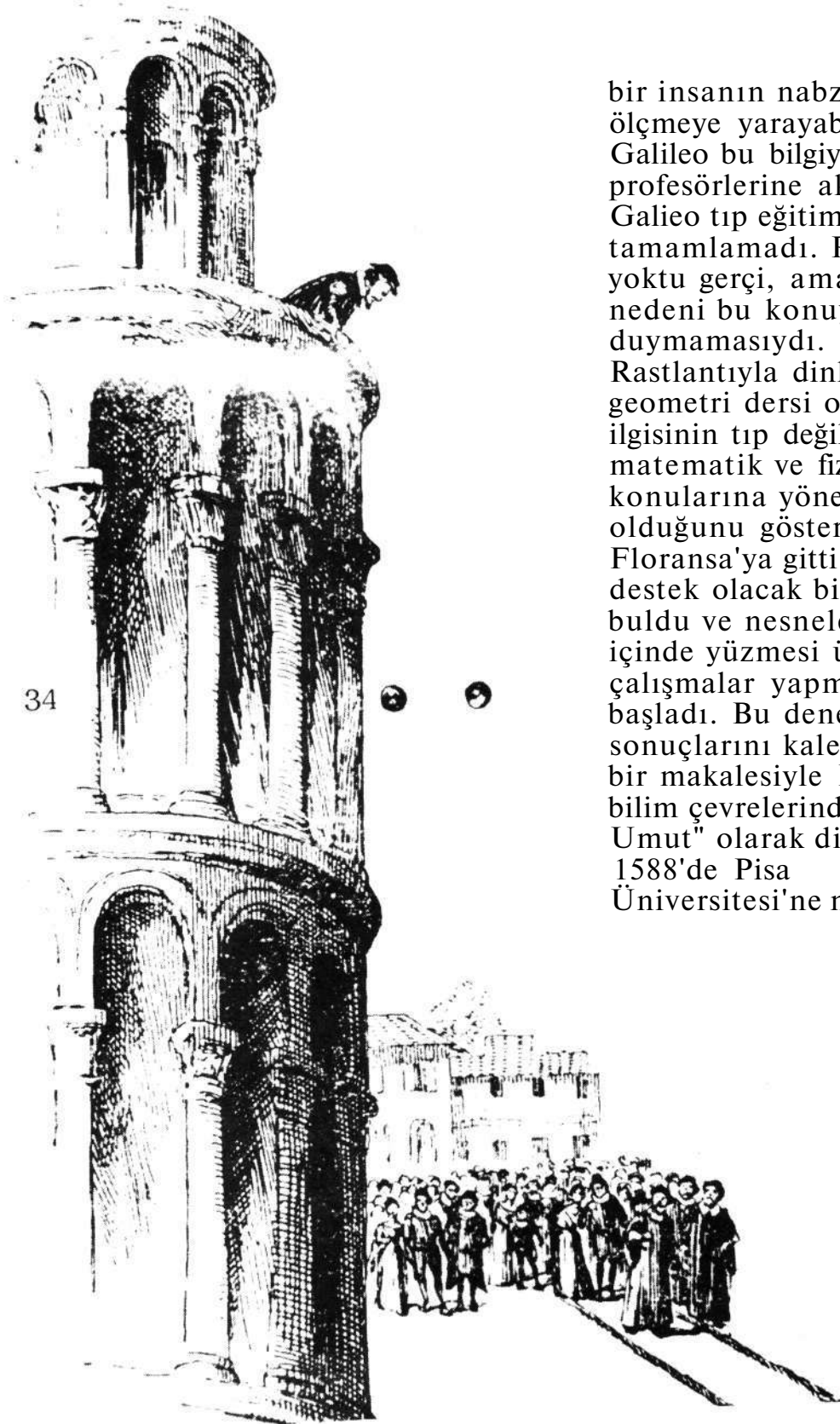

Galileo 'nun geliştirdiği sarkaçlı saat

sayısı aynıydı. Galileo sarkaç yasasını böyle keşfetmişti.

Ama bir sarkaç sabit olarak sallanırsa, yani her salınımı eşit zaman parçacıkları içinde yer alırsa, böylece zamanı ölçmede yepyeni bir yöntem geliştirilebilirdi. Galileo nabzını kullanarak bir sarkacın salınım zamanını ölçmeye çalıştı. Ama sarkaç da

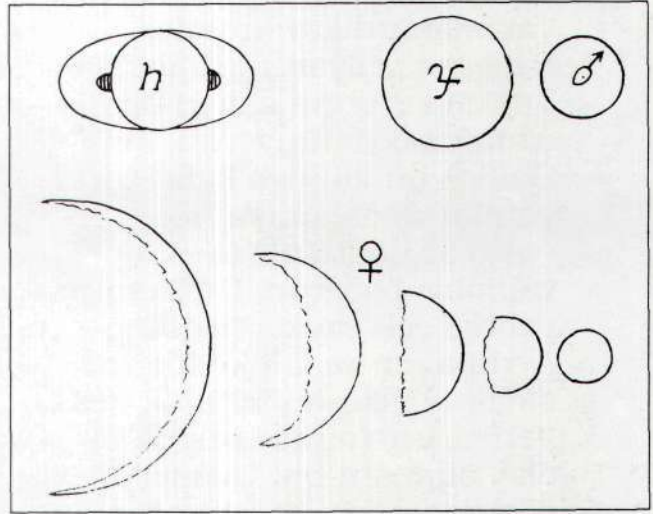
bir insanın nabzını ölçmeye yarayabilirdi. Galileo bu bilgiyi profesörlerine aktardı. Galileo tıp eğitimini tamamlamadı. Parası da yoktu gerçi, ama gerçek nedeni bu konuya ilgi duymamasıydı. Rastlantıyla dinlediği bir geometri dersi ona gerçek ilgisinin tıp değil, matematik ve fizik konularına yönelik olduğunu gösterdi. Floransa'ya gitti. Kendisine destek olacak bir hami buldu ve nesnelerin su içinde yüzmesi üzerine çalışmalar yapmaya başladı. Bu deneylerinin sonuçlarını kaleme aldığı bir makalesiyle İtalya'da bilim çevrelerinde, "Genç Umut" olarak dikkati çekti. 1588'de Pisa Üniversitesi'ne matematik

okutmanı olarak davet edildi. Orada nesnelerin düşmesi ile ilgili çalışmalar yapmaya başladı.

Aristoteles (bundan 2000 yıl önce) bir nesnenin düşme hızının, ağırlığıyla ilgili olduğuna inanıyordu. Yani bir nesne ne kadar ağırsa, o kadar daha hızlı düşerdi ona göre. Bilim adamları da o güne dek hep bunu doğru kabul etmişlerdi. Hem zaten, tüyün yere yavaş düşmesi de bunun bir kanıtı değil miydi? Gözleriyle gördükleri bir şeyi tartışmaya ne gerek vardı ki?

Galileo, yüzeyi geniş olan nesnelerin, havanın direnci nedeniyle daha geç düşüyor olabileceğini düşünüyordu. Bunu göstermek için eğik Pisa kulesine çıktı. Boyutları eşit iki top hazırlamıştı. Bu toplardan biri demirden, biri de tahtadan yapılmıştı. Demir top tahta toptan tam on kat daha ağırdı. Eğer Aristoteles (ve pisa'daki profesörler) haklı olsaydı, demir topun tahta toptan on kez daha hızlı düşmesi gerekirdi. Gerçekten öyle mi olacaktı? Deneyin sonucunu görmek isteyen büyük bir kalabalık kulenin dibine birikmişti. Galileo her iki topu da aynı anda kuleden aşağı bıraktı. Pat! İki top da

Galileo 'nun teleskobuyla gördüğü şekilleriyle gezegenler. En üstte soldan sırasıyla Satürn, Jüpiter ve Mars. Altta da Venüs'ün dönemlerinin çizimi.

35

aynı anda, tek bir ses çıkararak düştü.

Galileo, Aristoteles'in yanıldığını bundan daha açık olarak kanıtlayamazdı. 27 yaşındaki Galileo, profesörlerinin otoritesini sarsmış, gururlarını kırmıştı. Bu nedenle Pisa'dan ayrılmak zorunda kaldı. Ama Padova Üniversitesi'nde onu daha iyi bir görev bekliyordu. Ve gerçek zaferine burada ulaşacaktı.

Hollanda'dan, içinde mercekler bulunan bir

borunun, uzaktaki görüntüyü yakınlaştırdığı yönünde haberler geliyordu. Hollanda hükümeti bunu askeri bir sır olarak saklı tutuyordu, ama Galileo bu konuya kafa yormaya başlamıştı bile.

Altı ay sonra bir teleskop yapmayı başardı. (Daha sonra yaptığı çok sayıda teleskop Avrupa'nın çeşitli kentlerine dağıldı.) Teleskobunu ilk kez Venedik'te tanıttı. Büyük bir olay olmuştu bu. Gemiciler saatlerdir limana ulaşamayan gemilerini uzaktan teleskopla görmeyi sevincini tattılar.

Ama Galileo'nun derdi ne ticaret, ne de savaşı. Teleskobunu gökyüzüne çevirdi. Ayın yüzündeki dağları, kraterleri gördü; çıplak gözle görülmeyen yeni yıldızlar keşfetti. Venüs'ün de Ay gibi dönemleri olduğunu ve Güneş'in yüzünde lekeler olduğunu ortaya çıkardı.

7 Ocak 1610'da en önemli keşfini yaptı. Jüpiter'in çevresinde dört küçük uydusu olduğunu fark etti. Geceler boyu onları izledi. Yanılıyor olamazdı. Jüpiter'in, çevresinde dönüp duran dört uydusu vardı. Bu da, evrendeki her şeyin Dünya'nın çevresinde döndüğü yönündeki eski inanışın

yanlışlığını kanıtlıyordu.

Galileo teleskobunu 1611'de Roma'ya getirdi. Kilisedeki din adamlarının çoğunu etkiledi, ama bazılarını kızdırdı. Aristoteles'in düşen nesnelerle ilgili görüşlerini çürüten bu adam şimdi de onun evrenin mükemmelliğiyle ilgili görüşlerine mi saldırıyordu? Ay'ın pırıl pırıl yüzeyinde dağlar, mükemmel Güneş'in yüzeyinde nasıl lekeler olabiliyordu?

"Kendiniz bakın," dedi Galileo. "Teleskobumdan bakın."

Çoğu bakmayı reddetti. Bazıları, Jüpiter'in uydularının çıplak gözle görülemeyeceğine göre, insanlara herhangi bir yararı olmayacağını ileri sürdü. Bu durumda yaratılmış olmaları da mümkün değildi onlara göre. Eğer teleskoptan görülüyorsa, bu, teleskobun yanlış bir araç olduğunu, şeytanın aracı olduğunu gösterirdi.

Galileo bazı din adamları tarafından desteklenirken, bazılarının saldırısına uğradı. Görüşlerini yazdığı makaleleriyle kendini savundu. Yazılarındaki üslubuyla karşıtlarını aptal yerine koymada son derece

başarılıydı. Bu yüzden de çok öfke topluyordu. Bu tarihlerde karşıtları kilisede güçlü konumlardaydı. 1616'da Kilise, Copernicus'un sistemine inanmanın dine aykırı olduğunu ilan etti. Bu karara uyması gerektiğini Galileo'ya da ilettiler.

On beş yıl boyunca Galileo bu karara uymuş göründü. Başka çalışmalar yaptı ve Kilise'nin kararını yumuşatmasını bekledi.

1632'de bunun gerçekleştiğini sanarak, Copernicus sistemini destekleyen büyük savunmasını yayımladı. Bu yazısında karşıtlarıyla acımasızca dalga geçti. Bunun üzerine Engizisyon tarafından Roma'ya çağırıldı.

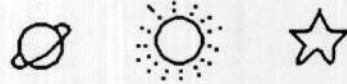
Yaşlı bilim adamının uzun sürecektir yorucu sorgulaması böylece başlamış oldu. Galileo'nun Engizisyon önünde diz çökmüş olarak Dünya'nın dönmediğini söyledikten hemen sonra alçak bir sesle, "Ama dönüyor," dediği söylenir.

Galileo'nun keşifleri zamanın Avrupa'sı için yol gösterici olmuştu. Çok yönlü ve ilginç bir bilim adamıydı. Ama bilim dünyasındaki önemini yalnız buna borçlu değildi. Onun asıl önemi

nereden geliyordu?

Öncelikle, Galileo hareket eden nesneleri etkileyen kuvvet, hız ve hareketle ilgili yasaları bulmuştu. "Dinamiğin yasaları" adını verdiği bu yasaların matematiksel ifadelerini ortaya çıkarmıştı. Bunun yanında Galileo iyi bir yazardı da. Latince yerine, kendi dili olan İtalyanca ile yazan ilk bilim adamıydı. Üslubu ve nükteli ifadesi ile tüm Avrupa'da dikkati çekiyordu. Prensler bile onu dinlemek için İtalya'ya gelip derslerine giriyorlardı.

İkincisi, Galileo bulgularını kendisi deniyor, sonuçlara bu deneylere dayanarak varıyordu. Tabii ki, bu yöntem, gerçeği tozlu el yazmaları yerine doğanın kendisinden elde etmeye çalışan daha önceki bilim adamları tarafından da kullanılan bir yöntemdi. Ama Galileo günümüz biliminin mantıkla deneyi birleştirerek sonuçlara ulaşma yöntemini ilk uygulayan kişiydi. Üstelik bulgularını matematikle, yani bilimin berrak, yanılmaz diliyle ortaya koymuştu.

Turan
Yüksel

İPUCU BİZDEN ÇÖZÜMÜ SİZDEN

38

Merhaba Sevgili Arkadaşlar,

İşte size 9 bilmece. Niçin mi 9? Söyleyeyim: Derginizin bir önceki sayısında tek bilmece vardı. Hani eski bir söylencede geçen, bir canavarın sorduğu bilmece vardı ya! İşte onunla birlikte 10 bilmece olsun diye.

Biliyorum yine soracaksınız: "Niçin ille de 10? İki dergideki bilmecelerin toplamı, 10 değil de 9 ya da 11 olsaydı ne olurdu yani?"

Pek doğru olmazdı, çünkü 10, sıfırla biter. Alışmışız bir kez, sonu sıfırla biten sayıları kullanmaya.

İşte burada siz sormasanız bile ben soruyorum: Niçin insanlar, daha çok sıfırla biten sayıları kullanıyorlar? Hep sonu sıfırla biten sayılara dayanarak ölçüyor biçiyor, alıyor satıyorlar. Elimize geçen paraların da sonu sıfırla bitmiyor mu? Sanki öteki sayılar sıfıra yardımcı olmak için var. Oysa onlar olmasa sıfır tek başına ne işe yarar?

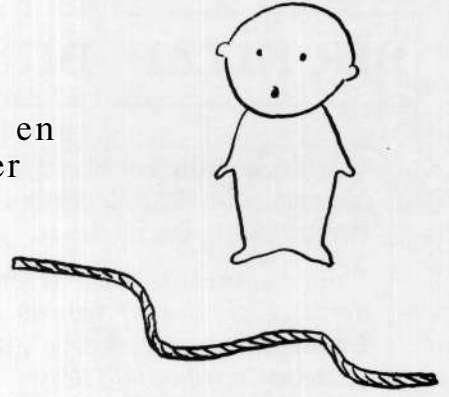
Bakın, şimdi 1993 yılındayız. Tutturmuşlar, "2000 yılına az kaldı. 2000 yılına girdiğimizde..." diye. Peki 1999'a dek yaşayacağımız yılların suçu ne? Suçu sıfırlarını olmaması mı?

İsterseniz benim kafamı bunlar kurcalarken, sizinkini de soracağım bilmeceler kurcalasın.

Evet, başlıyorum sormaya. Ama, soracağım bilmecelerin bir cümlelik bilmeceler olduğunu

önceden belirtmeliyim. Sözü uzatmayan, şiir, tekerleme biçimlerine başvurmayan, sorusunu en kestirme yoldan soran bilmeceler. İşte size birer cümlelik üç bilmece:

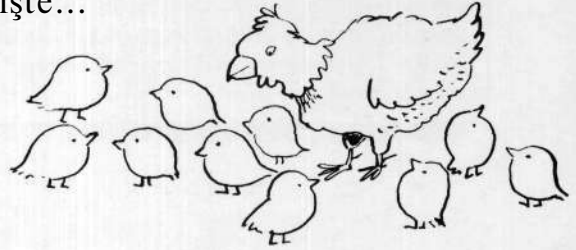
- 2- Yer altında göç var.
- 3- Yer altında kazan kaynıyor.
- 4- Yol üstünde kara ip.

Bu üç bilmecenin yanıtı aynı. Aynı olan o sözcüğü bulmanız çok kolay. O şey, yerin altına da girse üstüne de çıksa, ne yenir ne içilir. Fabllara girmiş küçücük bir canlı varlık işte...

Geçelim ikinci üçlü gruba:

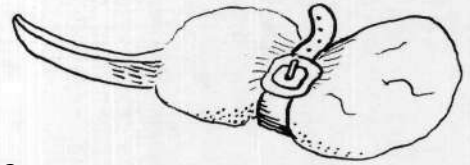
- 5- Bir tavuk bin yavru çıkarır.
- 6- Yer altında civcivli tavuk.
- 7- Yer altında çocuklu Ayşe.

39

Üç ayrı bilmece, ama bunların da yanıtı tek. Tavuk, civciv, Ayşe demelerine sakın aldanmayın. Çeşitli yemeklerde kullandığımız, bir sebze. Hem de dayanıklı, kokmaz, çürümez. Yalnız baharda karnından filizler verir.

- 8- Et üstünde beyaz kuşak.
- 9- Dam üstünde beyaz güvercin.
- 10- Et üstünde beyaz taşlar.

Bunlar için ipucu vermeyeceğim. Nasıl olsa üçünden birinin yanıtını biliyorsunuzdur. Bilemediklerinizin yanıtı da bildiğinizin aynısı olduğuna göre...

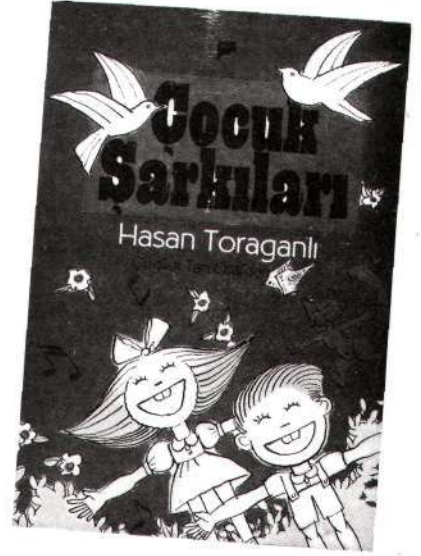
Gelecek sayıda buluşmak dileğiyle.

BİR KİTAP BİR YAZAR

Çocuk Şarkıları * Hasan Toraganlı * Pan
Yayıncılık * Resimler: Tan Oral * 56 sayfa, 1.
hamur kağıt, 23,5 x 16cm.

*Sınıfça şarkı söylemeyi sever misiniz? İşte müzik
dersleri için hoş bir yardımcı kitap.*

*Çocukluğumuzun en güzel şarkıları. "Küçük
çocukların rahatlıkla dolanabildiği ses alanı,
portenin altındaki 2. çizgideki LA ile, 2. aralıktaki
LA sesi arasında kalan bölgedir. İnce DO-RE
seslerinde gezinen şarkılar, alt seslere
göçürülerek söylenmelidir. LA'dan ince seslerin,
çocuklar bağırılmadan ve zorlanmadan, hafif baş
sesi biçiminde çıkartılmasına çalışılmalıdır."
diyen Toraganlı'nın kitabında tam 37 güzel
şarkıya yer verilmiş.*

ACIMAK

M. Tayyip Uslu
Çabukça

Hasan Toraganlı

mf

Gel et me ka rın ca kardeş

1. *2.* *p*

A ğus tos bö ce ği ne a cı ne a cı Ka ba

hat o nun mu san ki Şar kı söy le

1. *2.*

diy se bü tün Yaz Ka ba Yaz

MAVİBULUT YAYINLARI 1993

* OKULÖNCESİ DİZİSİ

KDV dahil fiyat!

Pabucumun Bağı Çözüldü / Fatih Erdoğan		15.000.-
Okula Geç Kaldım / Fatih Erdoğan		15.000.-
Uyuyamıyor musun Küçük Ayı? (Ciltli)/M. Waddell-B. Firth		70.000.-
Geceyi Sevmeyen Çocuk (Ciltli)/ Aytül Akal		65.000.-
Canı Sıkılan Çocuk (Ciltli)/ Aytül Akal		65.000.-
Kırçıl Horoz (Ciltli)/ Ayla	Çınaroğlu	45.000.-
Demetin Bahçesi (Ciltli)/ Ayla	Çınaroğlu	45.000.-
Kedi (Ciltli)/ Ayla	Çınaroğlu	15.000.-
Balık (Ciltli)/ Ayla	Çınaroğlu	15.000.-
Köpek (Ciltli)/ Ayla	Çınaroğlu	15.000.-
Kuş (Ciltli)/ Ayla	Çınaroğlu	15.000.-

* DERGİLER

KIRMIZIFARE 2,3,4,5, 6, 7, 8,12,13,14,15,16,17,18,19	15.000.-
Şehir Hayvanları ve insanları İçin KEDİ 3, 4, 5	20.000.-

MAVİBULUT YAYINLARI Yenıcarsı Cad.

33/2 Ferah Ap. D.4 80060

Galatasaray İstanbul

Tel: 252 63 75-76 Faks: 244 08 60

TATİLE Mİ?

Çantanızda KIRMIZIFARE'ye de yer ayırın.

Tatil, dinlenmek, denize girmek, güneşlenmek, oynamak, gülmek ve KIRMIZIFARE okumak içindir.

ABONELİK VE BİLGİ: MAVİBULUT YAYINLARI *
Tel: 252 63 75-76* Faks: 244 08 60

